

ΑΘΗΝΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΗΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΜΜ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ
1980 - 1982

Ε. Π. Δ της Κ. τ. Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

II. Εἰς -άριον, Ἐκκλησιαστικά καὶ ἄλλα ¹

Α' Βιβλία: Ἀγιασματάριον, ἀναγνωσματάριον, ἀντιδοτάριον, ἀπανθισματάριον, Γεωργιτάριον, δοξαστάριον, ἐβδομαδάριον, εἰλητάριον, ἐκλογάριον, ἐξομολογητάριον, εὐαγγελι(στ)άριον, θεοτοκάριον, κανονάριον, κονδακάριον ἢ κοντακάριον, λειμωνάριον, Παναγιάριον, πεντηχοστάριον, προσευχητάριον, προσκυνητάριον (μονῆς, πόλεως κλπ.), συναξάριον, τροποσυνάριον.

Β' Ψαλλόμενα: Ἀλληλουιάριον, ἀναστασιματάριον, ἀνοιξαντάριον, ἀποστειλάριον, εὐλογητάριον, κεκραγάριον, κρατηματάριον, μαθηματάριον, μακαριστάριον, μεγαλυνάριον, πασαπνοάριον, τροπάριον, ᾠδάριον.

Γ' Ἐκκλησιαστικοὶ ὄροι: Διακονάριον (νέος διάκονος), δισκάριον (σκεῦος ναοῦ), καλένδαι > καλενδάριον (ἡμερολόγιον), παγκάριον (ἐπιπλον ναοῦ), στιχάριον (ἄμφιον).

Δ' Ἄλλα βιβλία: Ἀλφαβητάριον, ἀναγνωσματάριον (μαθητοῦ), βιβλιάριον, γλωσσάριον (λεξικόν), δελτάριον, ἐπιγραμματατάριον, σημειωματάριον συλλαβισματατάριον.

Ε' Διάφορα : ἀγράφιον, ἀνταλλαξιμάριον, ζωνάριον, θηκάριον, κλινάριον, κυνάριον, ὄνάριον.

N. B. T.

---

1. Ὁ Δ η μ. Ἰ ω ά ν ν. Γ ε ω ρ γ α κ ᾱ ς, Συμβολή εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν καταλήξεων -άρι καὶ -ίρι, Ἀφιέρωμα εἰς Κ. Ἀμαντον, Ἀθῆναι 1940, σ. 423, γράφει ὅτι αἱ ἐξ ἐπιθέτων ληφθεῖσα κατάληξις -άρι(ον) ἔγινε τέλος καὶ παραγωγική..., π.χ. κεκραγάριον, συναξάριον, τροπάριον κτλ. εἰς τὰ ὅποια ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ βιβλίου». Ἄλλ' οὔτε τὸ συναξάριον δηλοῖ τὸν Συναξαριστὴν (συγγραφέα καὶ βιβλίον) οὔτε τὸ τροπάριον εἶναι βιβλίον, ἀλλὰ δηλοῖ τὸν μουσικὸν τρόπον δι' οὗ ἐψάλλετο στιχηρὸν κείμενον. Τὸ βιβλίον ἐν προκειμένῳ λέγεται Ἰτροπολάγιον. Συναξάριον δὲ εἶναι τὸ ἐν τῇ συνάξει τῶν πιστῶν ἐπὶ τῇ μνήμῃ (τῆς Θεοτόκου καὶ) ἁγίων (26 Δεκ., 7 Ἰανουαρ. κλπ.) ἀναγινωσκόμενον βραχὺ πῶς κείμενον βίβλου τοῦ ἑορταζομένου, καὶ εἶτα καὶ ἐκτενέστερος τῶν ἁγίων βίβλος.